

KÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2021

Lk 12:42–48 (Õp 3:27–32 või 1Ms 41:46–49.53–57; Hb 10:19–25 või Ap 20:17–24)

42 Ja Issand ütles: «Kes küll on ustav ja arukas majapidaja, kelle isand seab oma pererahva üle neile parajal ajal andma määratud moona?

43 Õnnis on see teener, kelle ta isand tulles leiab nõnda tegevat.

44 Tõesti, ma ütlen teile, ta seab tema kogu oma vara üle.

45 Aga kui see teener mõtleb oma südames: «Mu isand viibib tulles», ning hakkab peksma sulaseid ja tüdrukuid, sööma ja jooma ning purjutama,

46 siis selle teenri isand tuleb päeval, mil ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ning raiub ta pooleks ja annab talle sama osa nendega, keda ei saa usaldada.

47 Too teener, kes küll teadis oma isanda tahtmist, ent ei valmistanud ega teinud tema tahtmise järgi, saab palju peksa,

48 kes aga ei teadnud, kuid tegi, mis on hoope väärt, saab peksa vähem. Igäühelt, kellele on antud palju, nõutakse palju, ja kelle hoolde on jäetud palju, sellelt küsitakse veel rohkem.»

Sissejuhatus

Kiriku pärimuse järgi on kolmanda evangeeliumi autoriks arst Luukas, kes oli sündinud Antiokias paganlike vanemate lapsena¹. Kuigi vahel on arvatud, et Luukas võis juba varasemalt kuuluda Jeesuse laiemasse õpilasteringi (nn seitsmekümne hulka), on kirikuisad valdavalt veendunud, et temast sai kristlane Pauluse kuulutustöö tulemusena, kelle saatjaks Luukas tema teisel ja kolmandal misjonireisil oli, jäädes Pauluse juure ka tema vangipõlvepäevil.

Luuka evangeeliumi 21. peatükk toob ära Jeesuse ettekuulutuse Jeruusalemma hävitamise kohta, kuid ei maini selle ettekuulutuse täitumist, seega on tõenäoline, et evangeelium on kirjutatud enne aastat 70. Ning kuna evangeeliumi järg, Apostlite tegude raamat, lõpeb kirjeldusega Pauluse jõudmisest Rooma, kus apostel viibis [vähemalt] kaks aastat enne oma märtrisurma aastal 64, tundub üsna tõenäoline, et evangeelium on valminud hiljemalt 60. aastate esimesel poolel.

Olles ise endine paganausuline, väljendab Luukas oma evangeeliumis kindlat veendumust Jeesuses teostunud lunastuse universaalsusest: see ei ole mõeldud mitte ainult juutidele, vaid kõigile rahvastele: «Nõnda on kirjutatud, et Messias pidi kannatama ja kolmandal päeval üles tõusma surnuist. Ja Tema nimel peab kuulutatama

---

¹ Seda, et tegemist oli sünni poolest paganaga, võib järeldada apostel Pauluse sõnadest Kirjas koloslastele, kus apostel nimetab ainsaiks ümberlõigatute hulgast tema juurde jäänud kaastöölisteks Aristarhost ja Markust, andes seejärel edasi tervitused ka «armsalt arstilt Luukaselt» (vt Kl 4:10–14).

meeleparandust pattude andeksandmiseks kõigi rahvaste seas, alates Jeruusalemmast.» (Lk 24:46j)

Luuka evangeelium (nagu ka Apostlite tegude raamat) algab sissejuhatusena, milles raamatu esmase adressaadina märgitakse «üliulist Teofilost²», samuti kirjeldab Luukas sissejuhatuses nii oma töömeetodit kui eesmärki: «Juba mitmed on võtnud kätte koostada jutustus neist asjust, mis meie seas on aset leidnud, nõnda nagu seda on meile edasi andnud need, kes ise algusest peale on seda oma silmaga näinud ja on saanud sõna sulasteks. Seepärast on mullegi tundunud õige, pärast kõigega algusest peale täpset tutvumist, kirjutada sinu jaoks, üliuline Teofilos, järgemööda kõik üles, et sa võiksid õppida tundma sulle õpetatud asjade usaldusvärsust.» (Lk 1:1–4)

Arvatavasti oli Teofilos ristiusust huvitunud pagan, võib-olla ka juba ristimiskandidaadiks vastuvõetu, kes sellisena kehastab õigupoolest kogu inimkonda, kellele Kristuse jüngrid on kutsutud evangeeliumi kuulutama. Seda tasub ka evangeeliumi paremaks mõistmiseks pidevalt mees pidada, iseäranis kahest aspektist. Esiteks juba mainitud universaalsus: kristlik rõõmusõnum on mõeldud (ja möödapääsmatult vajalik) kõigile rahvastele. Ning teiseks: kuna autori eesmärgiks ei ole mitte rahuldada lugejate uudishimu, vaid neid usuliselt veenda, on ta ajaloolisele tõepärasusele piinliku täpsusega truuks jääda püüdes³ oma teose üles ehitanud viisil, mis toob esile kristluse olulisimad õpetuslikud ja usutunnistuslikud tõesed. Parimal viisil väljendavad seda taotlust ehk Emmause jüngrite loos öeldud sõnad: «Ja hakates peale Moosesest ja Prohvetitest, seletas Jeesus neile ära kõigist kirjadest selle, mis Tema kohta käib.» (Lk 23:27)

Keelelisi märkuseid

Issand – ὁ κύριος – sõna κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Kes küll on – τίς ἄρα ἐστὶν – võiks tõlkida ka «kes siis on». Tegemist on positiivset vastust või kinnitust eeldava küsimusega.

Ustav – πιστός – sõna πιστός – «ustav», «usaldusväärne», ka «usaldav» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», ka «kuulda võtma/kuuletuma».

Arukas – φρόνιμος – sõna φρόνιμος – «tark», «arukas», «mõistlik» – tuleneb sõnast φρήν – «meel», «mõistus».

---

² Nimi Θεόφιλος tähendab «Jumala sõber».

³ Vt nt Lk 3:1j.

Majapidaja – οἰκονόμος – sõna οἰκονόμος – sõnasõnalt: «majaseadus» – tähistab enamasti isikut (kes võis olla kas vaba või ori), kelle kätte oli usaldatud kogu majapidamise korraldamine, sh kinnisvara eest hoolitsemine, rahaasjad, n-ö personalitöö ja tihtipeale ka laste kasvatamise ja koolitamise korraldamine.

Seab – καταστήσει – sõna καθίστημι tähendab «seadma», «asetama», «[paika] panema», «[ametisse] määrama». Originaalis kasutatakse siin tuleviku ajavormi.

Pererahva üle – ἐπὶ τῆς θεραπείας – sõna θεραπεία tuleneb verbist θεραπεύω – «hoolitsema», «teenima» – ja tähistab eeskätt teenijaskonda.

Parajal ajal – ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον – sõna καιρός tähistab enamasti kindlalt määratletavat aega ja ajavahemikku või kindlaksmääratud ajahetke.

Määratud moona – τὸ σιτομέτριον – sõna σιτομέτριον koosneb sõnast σῖτος – «teravili» – ja μέτρον – «mõõt», «kindlaksmääratud osa».

Õnnis – μακάριος – sõna μακάριος tähendab «õnnis», «õnnelik».

Teener – ὁ δούλος – sõna δούλος tuleneb verbist δέω – «siduma», «kinnitama», «[kellegagi] seotud olema», «[kellelegi] kuuluma» – ja tähistab pigem orja kui «sulast».

Leiab – εὕρησει – sõna εὕρισκω tähistab eeskätt taolist leidmist, millele ei eelne otsimine, vaid mis pigem sünnib ootamatult.

Tegevat – ποιῶντα – Sõna ποιέω tähendab «tegema», «teostama», ka «looma».⁴

Tõesti ma ütlen teile – ἀληθῶς λέγω ὑμῖν – sõna ἀληθῶς tähendab «tõesti», «tõepoolest», «kindla peale».

Kogu oma vara üle – ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ – võiks tõlkida ka: «kõige üle, mis tal on».

Mõtleb – εἶπη – sõnasõnalt: «ütleb».

Viibib – χρονίζει – sõna χρονίζω tähendab «viivitama», ka «hilinema».

Sulaseid ja tüdrukuid – τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας – sõnasõnalt: «poisse ja tüdrukuid».

Purjutama – μεθύσκεσθαι – võiks tõlkida ka: «jääb purju».

Ei oota – οὐ προσδοκᾷ – võiks tõlkida ka: «ei oska ette arvata».

---

⁴ Muuhulgas on siit pärit ka sõna ποίημα – «teos», «poeem» –, nt Ef 2:10: «Sest meie oleme Tema teos...», mida võiks tõlkida ka: «Meie oleme Tema loome...» või : «Meie oleme Tema poeem...»

Raiub ta pooleks – διχοτομήσει αὐτὸν – tegemist oli tõenäoliselt ühe rängima karistusviisiga eriti raskete kuritegude eest, kuid selle sõnaga võidi tähistada ka vaaseomaks (veriseks tombuks) peksmist.⁵

Nendega, keda ei saa usaldada – μετὰ τῶν ἀπίστων – võib-olla on siin tegemist teadliku sõnademänguga, kuna võiks tõlkida ka: «uskmatutega».

Teadis – ὁ γινὼς – sõna γινώσκω tähendab «teadma», «tundma õppima», «ära tundma», «taipama».

Saab palju peksa – δαρήσεται πολλάς – sõna δέρω – «peksma» – üheks tähenduseks on ka «nülgima», samuti «lõhki rebima», niisiis on tegemist ränga, vermeid tekitava peksmisega.⁶

Sisuline analüüs

Tähendamissõna ustavast ja arukast majapidajast, millega kaasneb tõsine hoiatus juhuks, kui majapidaja ei peaks osutama ustavaks ja arukaks, kuulub kokku eelnevate õpetussõnadega, mille keskseks sõnumiks on valmisolek ja hoidumine enda [liigsest] sidumisest maisega. Jeesus kutsub üles mitte ainult loobuma muretsemast ihutoiduse ja -katte pärast (Lk 12:22–31), vaid koguni kõike, mis inimesel on, ära müüma, et endale selle asemel kulumatud kukrud valmistada ja kahanematu aare taevas soetada (Lk 12:33–34). Sellega peab kaasnema pidev valmisolek, kuna Inimese Poeg tuleb tunnil, mida keegi ei oska ette arvata (Lk 12:34–40).

Neile õpetussõnadele järgneb Peetruse küsimus: «Issand, kas Sa räägid selle tähendamissõna meile või kõikidele?» (Lk 12:41) Jeesus ei anna otsest vastust, vaid vastabki tähendamissõnaga majapidajast, andes sellega tõenäoliselt mõista, et nüüd pöördub Ta konkreetselt apostlite, mitte enam üldiselt kõigi oma järgijate poole. Apostlid on need majapidajad, kes on seatud kogu pererahva (s.t kõigi teiste sulaste ja teenijate) üle ning kelle kätte Issand on usaldanud kogu maise majapidamise ja asjaajamise – kõik, mis Talle kuulub, kogu oma vara.

See tähendab suurt vastutust, mille sisuks on anda kõigile «parajal ajal määratud moonna». Väljend «paras aeg» ei tähista siin ilmselt mitte formaalselt ette nähtud kella- või päevaega, vaid selle tähenduseks on pigem «siis, kui tarvis». See tähendab, et ustav ja arukas majapidaja peab omama täielikku ülevaadet kõige üle ning tõeliselt hoolima nendest, kelle üle ta on pandud, tundes läbi ja läbi nende vajadusi. Nende tõelisi vajadusi – sest ta peab neile andma «määratud moonna», mis ei pruugi olla alati

---

⁵ 1739. aasta Piiblis: «lõhhub tedda».

⁶ 1739. aasta Piiblis: «peab palju hawo sama».

ilmtingimata see, mida need, kes on tema hoolde usaldatud, ise vajalikuks peavad ja saada tahavad.

Millal on paras aeg? Apostel Pauluse järgi just nüüd, praegu: «Ennäe, nüüd on ülisoodus aeg! Ennäe, nüüd on päästepäev...kuni meil on veel aega.» (2Kr 6:2; Gl 6:10) Sama peab silmas ka Jeesus näiteks siis, kui Ta ütleb: «Teie niuded olgu võõtatud ja lambid põlegu ja teie olge inimeste sarnased, kes ootavad oma isandat pulmapeolt koju, et kui ta tulles koputab, võiksid nad kohe talle ukse avada.» (Lk 12:35j) «Paras aeg» on «kohe».

Aga mis on «määratud moon»? Kahtlemata on selleks eeskätt tunnistuse andmine Inimese Pojast⁷, s.t evangeeliumi kuulutamine, pattude andeksandmise kuulutamine, armastuse tegude tegemine (vrd Lk 12:33) ning sakramentaalse armu jagamine, eeskätt Issanda söömaaja pühitsemine (vrd Lk 12:37).

Issand seab «kogu oma vara üle» just sellise majapidaja. On huvitav, et originaalis kasutatakse siin tuleviku ajavormi, mis võib tähendada, et Jeesus peab siin silmas midagi enamat n-ö tavalisest majapidajast, kes võis olla lihtsalt üks orjade hulgast. Tõeline majapidaja, kellena Jeesus oma apostleid (ja nende ametijärglasi) näha tahab, ei ole enam ori, vaid vaba, ja see ei tähenda mitte ainult ülendamist, vaid ka varasemast veelgi suuremat vastutust – midagi, mida võiks tähistada sõnaga «peremehetunne»⁸.

Majapidaja, kes on seatud kogu vara ja terve pererahva üle, peab olema tõelises mõttes hea ja vastutustundlik peremees (või peremehe täievoliline esindaja). Vastandiks on kogu talle antud meelevaldale vaatamata endistviisi orjamentaliteediga sulane, kes kasutab tema kätte usaldatud mitte nagu peremees, vaid raiskab ja kuritarvitab seda röövli või usurpaatori kombel: «Aga kui see teener mõtleb oma südames: «Mu isand viibib tulles», ning hakkab peksma sulaseid ja tüdrukuid, sööma ja jooma ning purjutama...» (Lk 12:45)

Seepeale ei ole muud võimalust, kui et röövel saab röövli palga: «Selle teenri isand tuleb päeval, mil ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ning raiub ta pooleks ja annab talle sama osa nendega, keda ei saa usaldada.» (Lk 12:46) Ükskõik, kas Jeesus peab siin silmas sõna otseses mõttes pooleks raiumist või vaeseomaks peksmist (vt vastavat keelelist märkust), igal juhul kasutab Ta illustratsioonina oma kuulajaile ilmselt väga hästi tuntud äärmiselt rasket karistusviisi, mis tõenäoliselt oli reserveeritud kõige rängematele kurjategijatele. Neid sõnu ei saa kuidagi pehmendada, vaid just nii Jeesus

⁷ «Igaüht, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistab ka Inimese Poeg Jumala inglite ees, aga see, kes minu ära salgab inimeste ees, salatakse ära Jumala inglite ees.» (Lk 12:8j)

⁸ Muide, Elmar Salumaa avaldas tihtipeale kahetsust selle üle, et eesti keeles on Jumalast kõnelemisel juurdunud sõna «Issand», mille algupäraks olev «isand» meenutavat talle kõvakübara ja patsiirtokiga uhkeldavat härrakest, aga mitte ilus ja sügava tähendusega sõna «Peremees».

mõtlebki: apostel (ja viimselt iga töötegija), kes ei täida oma kohust ja kuritarvitab talle antud meelevalda, on võrreldav kõige rängema kurjategijaga. See on sama, nagu Jeesus ütleb teisel: «On võimatu, et ei tuleks ahvatlusi patule, aga häda sellele, kelle kaudu need tulevad. Talle oleks parem, kui tal oleks vesikivi kaelas ja ta heidetaks merre, kui et ta ahvatleks üht neist pisikestest patule.» (Lk 17:1j)

Truudusetule majapidajale antakse «sama osa nendega, keda ei saa usaldada». Võiks tõlkida ka «sama osa uskmatutega», ning arvatavasti ongi siin tegemist taotlusliku sõnademänguga, sest apostel, keda ei saa usaldada, ei erine Jumala silmis uskmatuist, isegi kui ta väidab või arvab end uskuvat: «Aga miks te mind hüüate: «Issand, Issand!» ega tee, mida ma ütlen?» (Lk 6:46) Pealegi ei ole kaugel ka usukaotus, kuna mõttest, et «isand viibib tulles», saab õige kiiresti veendumus, et «isand ei tulegi».

Jeesus teeb vahet neil, kes teavad, mis on Issanda tahtmine, ja neil, kes seda ei tea – mõlemad saavad nuhelda, kui toimivad Issanda tahtmise vastaselt, ent karistuse raskus on erinev. Jeesus järgib siin ühemõtteliselt vanatestamentlikku põhimõtet, mis tuleb esile näiteks järgmistes pühakirjasalmides: «Kui keegi ei ole hoolas ja kogemata patustab Issanda pühade asjade vastu, siis ta peab enese hüvituseks tooma Issandale ühe veatu jäära oma karjast sinu hindamise kohaselt mõne hõbeseekli väärtuses, püha seekli järgi, kui süüohvri.» (3Ms 5:15); «Pärismaalasele Iisraeli laste seast ja võõrale, kes elab teie keskel, olgu teil ühesugune seadus, kui midagi on tehtud kogemata. Aga hing, kes midagi teeb meelega, olgu pärismaalane või võõras, pilkab Issandat; see hing hävitatagu oma rahva seast.» (4Ms 15:29j)

Issanda tahtmise tundmise all peab Jeesus tõenäoliselt silmas sedasama ustavust ja kohusetundlikkust majapidajaks olemisel, kusjuures kui loeme eelnevaid sõnu mitte «sama osa nendega, keda ei saa usaldada», vaid «sama osa uskmatutega», võib olla nii, et «usklike», aga truudusetute apostlite osa on rängem kui isegi uskmatute oma, kes erinevalt esimestest on teinud kurja teadmatuses.⁹

Taolist tõlgendusviisi toetavad ka sõnad: «Igaühelt, kellele on antud palju, nõutakse palju, ja kelle hoolde on jäetud palju, sellelt küsitakse veel rohkem.» (Lk 12:48) Kahtlemata on apostlid need, kelle hoolde on jäetud palju, sest Issand on nad seadnud kogu oma vara üle. See tähendab, et nende käest päritakse kord aru kõige eest. Nende kätte on usaldatud kõik armuvahendid, mis on ühtaegu piisavad ja hädavajalikud selleks, et inimkond võiks saada päästetud. Nende hoolde on usaldatud kogu seesama inimkond, kelle hulgast paljud, nagu Jeesus ise mitmel pool kinnitab, paraku hukuvad – ent kelle verd nõutakse kord truudusetute majapidajate käest (vrd Hs 33:6.8).

---

⁹ Vrd Lk 23:34: «Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!»; Ap 3:17: «Ja nüüd, vennad, ma tean, et te olete seda teinud teadmatuses just nagu teie ülemadki.»; 1Kr 2:8: «Ükski praeguse ajastu valitsejaist ei ole seda ära tundnud, sest kui nad seda oleksid tundnud, ei oleks nad kirkuse Issandat risti löönud.»

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatu järgi on Nelipühale järgneva kümnenda pühapäeva teemaks «Ustavus Jumala andide kasutamisel». Teemat selgitatakse järgmiselt: «Pühapäeva piiblilugemised kutsuvad meid Jumalalt saadud ande ustavalt, arukalt ja vastutustundlikult kasutama. Tema tegutsemist iseloomustab kõigis elu olukordades ustavus isegi pisimas.»

Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on kolmanda lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks kas Õpetussõnade raamatu lõik (Õp 3:27–32), mis manitseb hoiduma kurjast ning taotlema oma ligimesele head, või jutustus Joosepi ettenägelikust tegutsemisest (1Ms 41:46–49.53–57), mis leevendas Egiptust ja selle naabermaid tabanud näljahäda.

Kolmanda lugemisaasta teiseks pühakirjalugemiseks on kas Epistel (Hb 10:19–25), milles julgustatakse astuma Jeesuse vere varal Jumala aujärje ette ja manitsetakse jääma ustavaks, või lõik Pauluse jumalagajätukõnest Efesoses (Ap 20:17–24), kus apostel kinnitab, et on püüdnud ustavalt ja omakasupüüdmatult täita Issanda käest saadud ülesannet «tunnistada Jumala armu evangeeliumi».

Ka kolmanda lugemisaasta Evangeelium kõneleb ustavusest, omakasupüüdmatuses ja vastutustundlikkusest, seda eeskätt apostliameti ja laiemalt kogu kiriku (ja kirikurahva) apostolaadi kontekstis. Issand on apostlite ja nende ametijärglaste kätte usaldanud kogu oma vara, seda kahes mõttes: nii armuvahendite näol, mis on antud inimkonna päästmiseks, kui ka sellesama inimkonna näol, keda Jumal on nõnda armastanud, et on ta ostnud oma ainusündinud Poja verega (vrd Ilm 5:9; 1Pt 1:19).

Jumal nõuab oma majapidajailt aru nii selle eest, kuidas nood on Tema vara – s.t Tema loodud ja lunastatud inimeste – eest hoolt kandnud, kui ka selle eest, kuidas nad on tarvitanud nende kätte usaldatud vahendeid.¹⁰ Ustav ja arukas majapidaja on see, kes annab pererahvale õigel ajal õiget moonat, ja küllap selliseid ustavaid ja arukaid majapidajaid on olnud läbi aegade ja on praegugi – paraku tunneb kiriku ajalugu (ja tänapäev) rohkesti ka taolisi sulaseid, kes ustava teenimise asemel pigem prassivad ja praalivad ning nende kätte usaldatud kuritarvitavad. Kahtlemata kõlab neilegi Jumala armukutse, ent ei tohi unustada, et «kellele on antud palju, sellelt nõutakse palju, ja kelle hoolde on jäetud palju, sellelt küsitakse veel rohkem».

Jutluse võib üles ehitada näiteks järgmiste punktidenä:

1. Issand on oma apostlite ja nende ametijärglaste, s.t kiriku kätte usaldanud «kogu oma vara». Selleks varaks on nii Tema loodud ja armastatud inimkond kui ka

---

¹⁰ Sarnaselt tähendamissõnale talentidest (Mt 25:14–30) või naeladest (Lk 19:12–27).

armuvahendid, mis Issand on oma kirikule kinkinud inimkonna päästmiseks, eeskätt Tema sõna ja sakramendid. Need armuvahendid on piisavad ja hädavajalikud. See tähendab, et meil ei ole vaja leiutada mingeid üha uusi päästevahendeid, meil on kõik vajalik olemas. Aga me ei tohi hetkekski unustada, et need vahendid on antud mitte imetlemiseks ja ilutsemiseks, vaid tarvitamiseks, kuna ilma nendeta ei suuda me midagi ja kui me neid ei tarvita (või tarvitame vääril viisil), siis saavad need meile õnnistuse asemel kohtumõistmiseks, veskikiviks kaelas.

2. Majapidajailt – need, kellele on antud osa apostellikust ametist, on Jumala majapidajad – nõutakse esimese asjana ustavust (1Kr 4:2). Ustavus Jumala majapidajana tähendab Tema pererahva vajaduste tundmist ja nende eest hoolitsemist, neile «parajal ajal määratud moona» andmist. See tähendab oma kutsumuse ja vastutuse suuruse tajumist ning sellele vastavalt toimimist, hoidudes igal juhul nii oma meelevalda kui vahendite kuritarvitamisest ja nende abil isiklike hüvede taotlemisest (kusjuures tegemist ei pruugi olla mitte ainult materiaalsete hüvedega, vaid ka näiteks kuulsuse ja populaarsusega, mille nautimine võib ainelisest rikkusest veelgi kiiremini tuua kaasa ränga languse).
3. Möödapääsmatult oluline on nii kirikuna kui Jumala majapidajana (kelleks ei ole mitte üksnes apostlid ja nende otsesed ametijärglased, vaid ühel või teisel viisil kõik kristlased) endale lakkamatult teadvustada, mis on Jumala tahtmine¹¹, ning seda teha. Kahtlemata mitte üksnes karistuse kartuses, aga siiski ka seda meeles pidades, et truudusetusel on rängad tagajärjed nii truudusetu majapidaja enda kui paraku ka nende jaoks, kelle eest ta oleks pidanud hoolt kandma. On hea, kui nuhtlus piirdub vähema või rohkema hulga hoopidega ega jõua, nagu Jeesus hoiatab, pooleks raiumiseni. Viimselt ei näita need rängad karistused mitte Jumala arusaamatut karmust, vaid vastupidi seda, kuivõrd tähtis on Jumala jaoks see, et Tema pääste jõuaks iga inimeseni. Kahtlemata võib imestunult küsida, miks Ta on midagi nii vastutusrikas just meie, nõtrade inimeste hoolde usaldanud, ent sellest tähtsam on endale teadvustada, et kui see juba on Jumala hea ja armulise tahte kohaselt nii, siis peame sellele vastavalt elama ja tegutsema.

---

¹¹ Vrd 1Tm 2:3j: «See on hea ja meeldiv Jumala, meie Päästja silmis, kes tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele.»